

فهرست مطالب

۱۳.....	دیباچه استاد دکتر نجاد علی الماسی .....
۱۵.....	سخن نویسنده با خوانندگان .....
۱۸.....	اهمیت حقوق تعهدات .....
۱۹.....	فصل اول: کلیات حقوق تعهدات .....
۱۹.....	مبحث نخست: تمایز اعمال مادی از حقوقی و امور معنوی .....
۱۹.....	گفتار اول: معیارهای شناخت عمل مادی از حقوقی .....
۱۹.....	۱. اختلاف در نحوه ایجاد اعمال حقوقی و مادی .....
۲۱.....	۲. تمایز در شرایط عامل .....
۲۳.....	۳. تفاوت در آثار عمل .....
۲۵.....	گفتار دوم: وجوه تمیز سه جهان اعتبار، ماده، الهیات .....
۲۵.....	الف. تبیین سه جهان .....
۲۵.....	۱. جهان فیزیک یا ماده .....
۲۵.....	۲. جهان الهیات یا عالم معنا .....
۲۶.....	۳. جهان حقوق یا اعتبار .....
۲۶.....	ب. تشابه و تفاوت‌های سه جهان با یکدیگر .....
۲۶.....	۱. تشابه امور معنوی با امور حقوقی .....
۲۸.....	۲. تشابه امور مادی با امور حقوقی .....
۳۰.....	مبحث دوم: تمایز اعمال حقوقی از وقایع حقوقی .....
۳۰.....	گفتار نخست: واقعه حقوقی قهری .....
۳۰.....	الف. تمایز واقعه حقوقی قهری از ارادی .....
۳۰.....	ب. مصادیق تمثیلی وقایع حقوقی قهری .....
۳۱.....	۱. تولد (ولادت) .....
۳۱.....	۲. مرگ (فوت) .....
۳۳.....	۳. تَهَاتُر .....
۳۴.....	۴. مالکیت ما فی الدمه .....
۳۵.....	گفتار دوم: واقعه حقوقی ارادی .....
۳۵.....	الف. تبیین مفهوم .....
۳۵.....	ب. مصادیق تمثیلی وقایع حقوقی ارادی .....
۳۵.....	۱. غصب و امور در حکم آن .....

۳۸.....	۲. ائتلاف
۳۹.....	۳. تَسبیب
۴۰.....	۴. استیفاء
۴۱.....	۵. ایفای ناروا
۴۱.....	۶. اداره فضولی مال غیر
۴۳.....	گفتار سوم: اعمال حقوقی
۴۳.....	الف. اقسام اعمال حقوقی
۴۳.....	۱. عقد CONTRACT
۴۴.....	۲. ایقاع UNILATERAL ACT
۴۶.....	۳. عمل حقوقی ساده و مرکب
۴۹.....	ب. آثار عمل حقوقی
۴۹.....	۱. تبیین مفهوم «اثر حقوقی»
۵۰.....	۲. وضعیت شرط مخالف اثر اصلی عقد
۵۱.....	فصل دوم: تشکیل قراردادها و تعهدات
۵۱.....	تمهید مقدمه
۵۱.....	مبحث اول: کلیات موضوع
۵۱.....	۱. ضمانت اجرای تخلف از شرایط صحت تشکیل عقد
۵۲.....	۲. مفهوم رُکن در قراردادها
۵۳.....	۳. عنوان صحیح خواسته در حالت بطلان و صحت عقد
۵۵.....	۴. بررسی آرای محاکم در حالت بطلان (Void) یا فسخ عقد (recision)
۵۸.....	۵. تمیز عقد غیرنافذ از باطل
۵۹.....	۶. مصادیق تمثیلی عقد غیرنافذ
۶۴.....	۷. تمیز عقد قابل فسخ Revocable Contract از باطل Void Contract
۶۴.....	۸. تمیز عقد قابل فسخ از عقد خیار Optional Contract
۶۴.....	۹. تمیز عقد غیرنافذ از قابل فسخ Revocable contract
۶۵.....	۱۰. تمیز عقد منفسخ از عقد باطل
۶۷.....	۱۱. عقد غیرقابل استناد در برابر دُیان
۶۸.....	مبحث دوم: شرایط عمومی صحت قراردادها
۶۹.....	گفتار نخست: قصد انشاء
۶۹.....	الف. طرح کلیات
۶۹.....	۱. مفهوم و جوهر قصد انشاء (Intention to creat legal relation)
۷۰.....	۲. تمیز «إنشاء» از «إخبار»

فهرست مطالب □ ۷

- ب. مصادیق بطلان عقد به جهت فقدان قصد..... ۷۰
۱. قراردادهای اشخاص مست و خواب و امثال آن ۷۱
۲. قرارداد صوری ۷۱
۳. تحلیل یک پرونده درخصوص معامله صوری ۷۱
۴. قراردادهای صغیر غیر ممیز و مجنون ۷۶
۵. انعقاد عقد در مال غیر مقدور التسليم ۷۸
- گفتار دوم: موضوع معین مورد معامله ۷۹
- الف. طرح کلیات ۷۹
۱. رفع ابهام از موضوع معامله در اقسام مختلف عین ۷۹
۲. استثنائات معین بودن مورد معامله ۸۱
- ب. مصادیق مبهم بودن مورد معامله ۸۲
۱. شرط مجهول موجب جهل به عوضین ۸۳
۲. بطلان بیع دین به دین ۸۴
۳. بطلان تعلیق عقود معوض به فوت موصی ۸۵
- گفتار سوم: مشروعیت جهت معامله ۸۷
۱. تفاوت جهت معامله و جهت عقد ۸۷
۲. تبیین مفهوم «مشروعیت» ۸۷
۳. مصادیق نامشروع بودن جهت عقد ۹۰
- گفتار چهارم: ایجاب و قبول و شرایط صحت آن ۹۱
۱. مفهوم ایجاب و قبول ۹۱
۲. مفهوم عدم تشکیل عقد ۹۲
۳. مصادیق عدم تطابق مفاد ایجاب با قبول ۹۵
- گفتار پنجم: ممنوعیت شرط خلاف مقتضای ذات عقد ۱۰۱
- الف. طرح کلیات ۱۰۱
۱. تبیین موضوع ۱۰۱
۲. تمیز مقتضای اطلاق از مقتضای ذات عقد ۱۰۲
- ب. تحلیل گزیده از دعاوی دادگستری ۱۰۲
۱. منع انتقال مال توسط ولی قهری تا رسیدن محجور به بلوغ و رشد ۱۰۲
۲. فروض مختلف شرط منع نقل و انتقال خریدار در مدت معین ۱۰۳
۳. شرط پرداخت خسارت در صورت فسخ معامله ۱۰۵
- مبحث سوم: شرایط اختصاصی صحت قراردادها ۱۰۸
۱. تبیین موضوع ۱۰۸
۲. شرط اول - ضرورت قبض در عقود عینی ۱۰۹

۳. شرط دوم - ضرورت غیراستهلاکی بودن مال در برخی عقود ۱۱۴
۴. شرط سوم - ضرورت تعیین مدت در برخی عقود ۱۱۵
۵. تمیز « نکاح موقت » از « نامزدی » ۱۱۷
۶. شرط چهارم - ضرورت مُنَجَز یا مُعَلَّق بودن برخی از عقود ۱۲۱
۷. شرط پنجم - ضرورت عین یا منفعت بودن مال در برخی عقود ۱۲۳
۸. شرط ششم - ضرورت مُشَاع بودن مال در برخی اعمال حقوقی ۱۲۷
۹. شرط ششم - ضرورت تشریفاتی بودن تشکیل برخی عقود ۱۲۹
۱۰. ضمانت اجرای عدم رعایت تشریفات در عقود تشریفاتی ۱۳۲
۱۱. شرط هفتم - ضرورت بکار بردن لفظ در برخی اعمال حقوقی ۱۳۳
۱۲. شرط هشتم - ضرورت سه اراده ای بودن عقد حواله ۱۳۳
۱۳. شرط نهم - ضرورت وجه نقد بودن سرمایه در مضاربه ۱۳۵
۱۴. شرط دهم - ضرورت مثلی بودن مال در عقد قرض ۱۳۵
۱۵. شرط یازدهم - ضرورت طالا و نقره بودن مال موضوع عقد در بیع صرف ۱۳۶
۱۶. شرط دوازدهم - ضرورت وجود عقد منشاء در اعمال حقوقی تبعی ۱۳۷
۱۷. شرط سیزدهم - ضرورت احتمالی بودن حدود تعهد یکی از طرفین در عقود احتمالی چون بیمه عمر ۱۳۹
۱۸. شرط چهاردهم - ضرورت شانس بودن تعهد یکی از طرفین در گرویندی سوارکاری، تیراندازی، شمشیرزنی ۱۳۹
۱۹. شرط پانزدهم - ضرورت وجود عَوَضِین در عقود مُعَاوَضِی ۱۴۰
۲۰. شرط شانزدهم - ضرورت فقدان عَوَضِ متقابل در عقود رایگان ۱۴۱
۲۱. شرط هفدهم - ضرورت انتقال حق ارتفاق همراه با ملک (ماده ۹۳ ق.م) ۱۴۲
۲۲. شرط هیجدهم - ضرورت فقیر بودن تملیک کننده در عقد صدقه (ماده ۸۰۷ ق.م) ۱۴۴
۲۳. شرط نوزدهم - نکاح با تمام شرایط اختصاصی آن ۱۴۴
۲۴. تنهاترین های قانون مدنی ۱۴۷

فصل سوم: عیوب اراده ۱۵۱

- مبحث نخست: اکراه Duress ۱۵۱
۱. مفهوم اکراه ۱۵۱
۲. اقسام اکراه ۱۵۲
۳. قرارداد اکراهی در فقه امامیه ۱۵۳
۴. قرارداد اکراهی در قانون مدنی ۱۵۴
۵. ترس ناشی از احترام یا ترس احترام آمیز ۱۵۵

۱۵۶.....	۶. شرایط اکراه
۱۵۹.....	۷. تعریف اضطرار
۱۶۰.....	۸. تفاوت اضطرار و اکراه
۱۶۰.....	۹. اکراه و اضطرار در حقوق کیفری
۱۶۱.....	مبحث دوم: اشتباه Mistake
۱۶۲.....	گفتار نخست: اشتباهات سبب بطلان عقد
۱۶۲.....	۱. اشتباه در نوع عقد
۱۶۳.....	۲. اشتباه در موضوع عقد
۱۶۳.....	۳. اشتباه در وصف اساسی مورد معامله
۱۶۵.....	۴. اشتباه در شخص طرف وقتی شخصیت او علت عمده عقد باشد
۱۶۸.....	گفتار دوم: اشتباهات موجب حق فسخ
۱۶۹.....	گفتار سوم: اشتباهات بی تاثیر در سرنوشت عقد
۱۷۱.....	فصل چهارم: شروط ضمن عقد
۱۷۱.....	مبحث نخست: کلیات شروط
۱۷۱.....	گفتار نخست: معانی مختلف شرط
۱۷۱.....	۱. شرط در اصطلاح فقه و اصول
۱۷۲.....	۲. شرط در اصطلاح نحو و ادبیات عرب
۱۷۲.....	۳. شرط در اصطلاح در حقوق تعهدات
۱۷۳.....	۴. مفهوم مقتضی و شرط
۱۷۴.....	گفتار دوم: اقسام شرط از جهت ذکر یا عدم ذکر در عقد
۱۷۶.....	مبحث دوم: اقسام شرط از جهت صحت و عدم صحت
۱۷۷.....	گفتار نخست: شروط صحیح
۱۷۷.....	۱. تعریف و اقسام شروط صحیح
۱۷۸.....	۲. تفاوت‌های شرط فعل و نتیجه
۱۸۲.....	گفتار دوم: شروط ناصحیح
۱۸۳.....	بند اول: شروط باطل یا فاسد
۱۸۳.....	۱. شرط غیرمقدور
۱۸۴.....	۲. شرط بی فایده
۱۸۴.....	۳. شرط نامشروع (Illegality)
۱۸۵.....	۴. شروط مجهول و مردّد
۱۸۶.....	بند دوم: شروط موجب بطلان عقد
۱۸۶.....	۱. شرط خلاف مقتضای ذات عقد

- ۱۸۷..... ۲. شرط مجهولی که موجب جهل به عوضین یا یکی از آنها شود .
- ۱۸۷..... ۳. شرط نامشروعی که جهت عقد را نامشروع کند
- ۱۸۷..... مبحث سوم: ضمانت اجرای تخلف از شروط
- ۱۸۸..... مبحث چهارم: تاثیر انحلال عقد بر شرط
- ۱۸۹..... گفتار نخست: تاثیر انحلال عقد بر شرط فعل
- ۱۹۰..... گفتار دوم: تاثیر انحلال عقد بر شرط نتیجه
- ۱۹۱..... **فصل پنجم: انحلال قراردادها و تعهدات**
- ۱۹۱..... تبیین مفهوم « انحلال »
- ۱۹۱..... مبحث نخست: اسباب قهری انحلال قراردادها
- ۱۹۱..... طرح بحث
- ۱۹۲..... گفتار اول: تلف مورد معامله قبل قبض و امور در حکم آن (ماده ۳۸۷ ق.م)
- ۱۹۲..... ۱. تعریف قاعده
- ۱۹۲..... ۲. شروط تحقق قاعده تلف مبیع قبل قبض
- ۱۹۴..... گفتار دوم: زوال اراده در عقود اذنی
- ۱۹۴..... ۱. تمایز عقود اذنی از غیر اذنی
- ۱۹۵..... ۲. تقسیمات جامع عقد از حیث لزوم و جواز
- ۲۰۱..... گفتار سوم: اسباب قهری سقوط تعهدات
- ۲۰۱..... ۱. طرح بحث
- ۲۰۱..... ۲. تَهَاتُر
- ۲۰۴..... ۳. مالکیت ما فی الذمه
- ۲۰۴..... ۴. وجه تمایز مالکیت ما فی الذمه و تَهَاتُر
- ۲۰۵..... ۵. اسباب ایجاد مالکیت ما فی الذمه
- ۲۰۷..... مبحث دوم: اسباب ارادی انحلال عقود و تعهدات
- ۲۰۷..... طرح بحث
- ۲۰۷..... گفتار نخست: اِقَالِه یا تَفَاسُخ یا تَقَائِل
- ۲۰۷..... ۱. تبیین ماهیت
- ۲۱۰..... ۲. تلف مال در زمان اجرای اقاله
- ۲۱۱..... گفتار دوم: فسخ (Right of Recision)
- ۲۱۱..... ۱. تبیین ماهیت
- ۲۱۲..... ۲. ممنوعیت سوء استفاده از حق فسخ در نامزدی
- ۲۱۳..... ۳. ممنوعیت سوء استفاده از استعفاء در وکالت
- ۲۱۴..... ۴. تفاوت فسخ Right of Revocatio و نقض قرارداد Breach of contract

فهرست مطالب □ ۱۱

۲۱۶.....	گفتار سوم: ابراء.....
۲۱۶.....	گفتار چهارم: تبدیل تعهد.....
۲۱۷.....	گفتار پنجم: وفای به عهد.....
۲۱۹.....	« مسائل امتحانی ».....
۲۳۳.....	فهرست لغات و اصطلاحات به زبان انگلیسی.....
۲۳۹.....	منابع و مأخذ.....
۲۵۵.....	سایر آثاری که از همین نویسنده در انتشارات مجد به چاپ رسیده است.....